



Kijkwijzer bij procedurele leerstof

(De leerlingen moeten een aantal vaste stappen uitvoeren om tot een oplossing te komen.)

Onderdeel	Niet zichtbaar	Zichtbaar
Stap 1: bepaal je lesdoel		
Het lesdoel is zichtbaar.		
Het lesdoel is concreet en begint met 'Ik kan...'		
Het lesdoel sluit aan bij de zelfstandige verwerking.		
Stap 2: start je les met het activeren van de voorkennis (avv)		
De leerkracht kiest een van de volgende twee vormen en gaat daar mee verder:		
<ul style="list-style-type: none"> Eigen ervaring van leerlingen 		
De leerkracht geeft eerst zelf een aansprekend voorbeeld.		
De leerkracht stelt een vraag waar alle leerlingen een antwoord op kunnen geven.		
De leerkracht laat de leerlingen de vraag beantwoorden in een coöperatieve werkvorm.		
<ul style="list-style-type: none"> Eerder aangeboden lesdoel 		
De leerkracht herhaalt de leerstof samen met de leerlingen of geeft een turbo-instructie.		
De leerkracht maakt gebruik van een activerende werkvorm.		
De leerkracht stelt cvb-vragen hierover en gebruikt het wisbordje of het beurtenbakje.		
Stap 3: deel het lesdoel met je leerlingen		
De leerkracht benoemt de verbinding tussen de voorkennis en de nieuwe leerstof.		
De leerkracht laat het lesdoel zien en leest het voor.		
De leerkracht behandelt eventuele moeilijke woorden (behalve het concept, dat komt bij de volgende stap).		
De leerkracht doet voor wat de leerlingen straks kunnen of laat er een voorbeeld van zien.		
De leerkracht controleert of de leerlingen het lesdoel goed kunnen beschrijven.		
De leerkracht stelt cvb-vragen hierover en gebruikt het wisbordje of het beurtenbakje.		
Stap 4: onderwijs het concept		
De leerkracht geeft een (geschreven) definitie van het concept.		
De leerkracht geeft verschillende voorbeelden van het concept (beeldmateriaal).		
De leerkracht legt het concept goed uit en bespreekt eventuele moeilijke woorden.		
De leerkracht laat in een coöperatieve werkvorm de leerlingen met het concept oefenen.		
De leerkracht stelt cvb-vragen hierover en gebruikt het wisbordje of het beurtenbakje.		
De leerkracht geeft verschillende redenen van het belang van het lesdoel.		

Onderdeel	Niet zichtbaar	Zichtbaar
De leerkracht vraagt de leerlingen naar aanvullende redenen.		
De leerkracht stelt cvb-vragen hierover en gebruikt het wisbordje of het beurtenbakje.		
Stap 5: onderwijs de vaardigheid		
De leerkracht laat een heldere verdeling in stappen zien.		
De leerkracht doet hardop denkend (op de denkstip) voor hoe je de stappen toepast.		
De leerkracht gebruikt (beeld-)materiaal.		
De leerkracht bespreekt eventuele moeilijke woorden (woordenschat).		
De leerkracht stelt cvb-vragen hierover en gebruikt het wisbordje of het beurtenbakje.		
Stap 6: begeleide oefening		
De leerkracht geeft verschillende voorbeelden om te oefenen.		
De leerkracht geeft ook voorbeelden met varianten en uitzonderingen (zoals in de zelfstandige verwerking, maar uiteraard niet dezelfde).		
De leerkracht doet eerst elke stap voor en laat de leerlingen deze herhalen.		
De leerkracht doet vervolgens een stap voor en laat de leerlingen de volgende stap zelf uitvoeren.		
De leerkracht laat daarna de leerlingen met een voorbeeldopdracht alle stappen zelf uitvoeren, maar controleert na iedere stap de wisbordjes.		
De leerkracht gebruikt hiervoor eventueel een coöperatieve werkvorm.		
De leerkracht stelt cvb-vragen hierover en gebruikt het wisbordje of het beurtenbakje.		
De leerkracht sluit de les af op het moment dat zichtbaar is dat minimaal 80% van de leerlingen de zelfstandige verwerking vrijwel foutloos kunnen maken.		
Stap 7: zelfstandige verwerking		
De leerkracht maakt duidelijk welke opdrachten de leerlingen moeten maken.		
De leerkracht laat weten wat de leerlingen moeten doen als zij klaar zijn.		
De leerkracht laat de regels tijdens de zelfstandige verwerking weten:		
- samenwerken of juist niet;		
- beschikbare tijd;		
- stemvolume waarmee de leerlingen mogen spreken;		
- eigen beschikbaarheid.		
De leerkracht maakt dit visueel.		
De leerkracht geeft instructie aan de leerlingen die nog niet zelfstandig kunnen verwerken.		
Stap 8: evaluatie		
De leerkracht controleert of het lesdoel is behaald.		
De leerkracht besteedt aandacht aan de werkhouding.		